

Reactie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu op de internetconsultatie

Wijzigingen van de WvW1994 in verband met de invoering van 2toDrive (begeleid rijden)

Openbare internetconsultatie van 2 juni 2016 tot en met 3 juli 2016

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu bereidt de wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 voor in verband met de definitieve invoering van begeleid rijden (verder: 2toDrive). Met 2toDrive kunnen jongeren vanaf 17 jaar hun rijbewijs halen en onder begeleiding rijden tot ze 18 jaar zijn. Momenteel loopt er een experiment waaruit blijkt dat de jonge automobilisten het begeleid rijden serieus nemen en alvast belangrijke rijervaring opdoen. Zo leren ze op een veilige manier autorijden voordat ze alleen de weg op gaan.

Naar aanleiding van de uitkomsten van het experiment heeft de minister van Infrastructuur en Milieu op 2 november 2015 het besluit genomen om 2toDrive definitief op te nemen in de regelgeving. Na afronding van het experiment (1 november 2011 t/m 31 oktober 2017), of zo spoedig mogelijk daarna, wordt het begeleid rijden definitief ingevoerd. Hiervoor is een wetswijziging benodigd.

Het doel van de wetswijziging is de continuering van het begeleid rijden dat nu nog een experiment is. 2toDrive moet daarom van een experiment omgezet worden in definitieve regelgeving en daarom vastgelegd worden in de Wegenverkeerswet 1994.

Dit verslag bevat een weergave op hoofdlijnen van de ontvangen reacties op de internetconsultatie met reactie van het ministerie hoe de reacties in de wetswijziging zijn verwerkt. In november 2016 is het voorstel goed gekeurd door MR, en ligt momenteel voor bij de RvS. De planning is om het wetsvoorstel en het besluit reglement rijbewijzen in november 2017 naar 2e Kamer te verzenden.

De internetconsultatie

Op deze consultatie zijn vijf reacties binnengekomen, waarvan twee openbaar. De reacties zijn afkomstig van de ANWB, een belangenvereniging en drie particulieren.

Algemeen

De ANWB en een particulier zijn positief over de regeling in het algemeen. Zij hebben nog wel enige opmerkingen. De ANWB benadrukt dat 2toDrive een positieve bijdrage levert aan verkeersveiligheid, en dat het slagingspercentage van 2toDrive kandidaten hoger is dan bij gewone kandidaten.

Regelgeving rond de begeleider

De meeste opmerkingen betreffen de rol en de positie van de begeleider. Een belangenvereniging is van mening dat een begeleider minimaal één maar wellicht meerdere rijlessen over het zijn van begeleider zou moeten bijwonen, omdat het voor de meeste begeleiders niet duidelijk zou zijn wat

er van hen verwacht wordt. Bovendien zouden sommige begeleiders verkeerskennis missen. In de regelgeving worden eisen aan het gedrag van de begeleider gesteld. Zo mag deze niet onder invloed van de rijvaardigheid beïnvloedende stoffen zijn en moet de begeleider van onbesproken gedrag blijven tijdens de begeleidingsperiode. De vraag wordt door deze participant gesteld wie de verantwoordelijke persoon in dit geval is, wanneer de begeleider onder invloed is, en of van een adolescent verwacht mag worden dat hij weigert om te gaan rijden als een jongere onder invloed is. Ook wordt gevraagd wie waar voor verantwoordelijk is.

Een particulier merkt op dat het erop lijkt dat in artikel 162, vierde lid, aan de opsporingsambtenaar wordt voorgesteld om twee verboden op te leggen. Eerst een regulier rijverbod en daarna een begeleidersverbod. Hij stelt daarom voor de formulering van dit nieuwe artikellid zodanig te wijzigen dat het rijverbod van rechtswege ook een begeleidersverbod inhoudt.

Deze participant wijst er tevens op dat er enige gaten in de regelgeving lijken te zitten. Een begeleider die wordt gepakt krijgt tegelijkertijd een rij- en begeleidingsverbod, een bestuurder daarentegen die wordt gepakt krijgt alleen een rijverbod en mag nog wel begeleiden. Het rijverbod zou dus altijd tevens een begeleidingsverbod in moeten houden. Hij merkt hierbij op dat in artikel 160 en 162 niet lijkt te worden geregeld dat degene die op het punt staat te gaan begeleiden eveneens onderworpen moet kunnen worden aan een voorlopige ademluchtcontrole en een rijverbod opgelegd moet kunnen krijgen. De participant doet een aantal tekstvoorstellen ter verbetering van deze artikelen.

Reactie ministerie:

De vraag is gesteld wie de verantwoordelijke persoon is, wanneer de begeleider onder invloed is, en of van een jongere verwacht mag worden dat hij weigert om te gaan rijden als een begeleider onder invloed is. Van een begeleider mag worden verwacht dat hij zich als een verantwoordelijk begeleider gedraagt en zich houdt aan de regels en dat hij de jongere niet dwingt daarvan af te wijken. Houdt de begeleider zich niet aan de eisen terwijl de jongere wel een motorrijtuig van de categorie B bestuurt, dan is die begeleider strafbaar.

In het kader van de internetconsultatie is opgemerkt dat begeleiders veelal onbekend zouden zijn met wat van hen wordt verwacht. De suggestie is gedaan om de toekomstige begeleider een rijles te laten bijwonen. Uit de evaluatie is niet gebleken dat er op dit punt problemen zouden zijn. Verder is het niet wenselijk om rij scholen te verplichten toekomstige begeleiders mee te laten rijden. Bovendien is een toekomstige begeleider geen rijinstructeur, maar iemand die waar nodig tips geeft aan de bestuurder. De jonge bestuurder is immers geslaagd voor zijn rijexamen en heeft zijn rijbewijs gehaald. Hij is dan ook zelf verantwoordelijk voor wat er gebeurt als hij het motorrijtuig bestuurt. Als rij scholen informatiepakketten aan toekomstige begeleiders willen aanbieden, staat hen dat vrij. Verder staan op de website van 2toDrive verschillende initiatieven met extra hulp voor begeleiders en staan veelgestelde vragen met antwoorden en tips.

In het wetsvoorstel is het negeren van het rij- en begeleidingsverbod strafbaar gesteld. Er is, zo kan worden geantwoord op een reactie in het kader van de internetconsultatie, niet voor gekozen om ook het aanstalten te maken om te begeleiden strafbaar te stellen, indien de begeleider die

daartoe aanstalten maakt onder een zodanige invloed van het gebruik van een stof als bedoeld in artikel 8, eerste lid, verkeert, dat hij onvoldoende in staat is om een voertuig behoorlijk te besturen of behoorlijk als begeleider op te treden. Dit heeft te maken met het feit dat dit zeer moeilijk te controleren en te handhaven zal zijn. Verder is de begeleider, als hij eenmaal begeleidt, zelf ook strafbaar als hij dat doet onder invloed van alcohol of drugs. Wel is in het wetsvoorstel de aanvulling opgenomen dat de bestuurder die tevens is geregistreerd als begeleider een begeleidingsverbod opgelegd krijgt voor dezelfde duur als het rijverbod. Op deze manier wordt voorkomen dat een bestuurder als begeleider zal kunnen optreden.

Kosten begeleiderspas

De belangenvereniging vraagt zich af welke kosten zijn verbonden aan omwisseling in verband met bijvoorbeeld het zoekraken van de pas.

Reactie ministerie:

In het kader van de internetconsultatie is de vraag gesteld wie de kosten draagt van de (vervanging) van de begeleiderspas. Die kosten komen voor rekening van de jongere (of als hij dat zo heeft geregeld, van zijn ouders).

Termijn aanvraag rijbewijs

De ANWB merkt op dat uit de procesevaluatie blijkt dat 12% van de geslaagde 2toDrive kandidaten het rijbewijs pas op 18 jarige leeftijd aanvraagt bij de gemeente. Hierdoor doen deze kandidaten, wanneer zij met 17 jaar het rijexamen positief hebben afgelegd, in feite een jaar geen ervaringskilometers op, en hun vaardigheden kunnen zo wegzakken. De ANWB vindt dit onwenselijk, en stelt voor om bijvoorbeeld een minimale hoeveelheid kilometers onder begeleiding te verplichten, dan wel het aanvragen van het rijbewijs bij de gemeente te verplichten binnen bijvoorbeeld een maand.

Reactie ministerie:

In het kader van de internetconsultatie is de suggestie gedaan de deelnemer aan begeleid rijden te verplichten binnen een maand na het behalen van zijn praktijkexamen ook daadwerkelijk zijn rijbewijs aan te vragen, of hem te verplichten een minimum aantal kilometers te rijden met een begeleider. Deze suggesties zijn niet overgenomen. Allereerst is het de wens om ook in het kader van begeleid rijden de aanvraagprocedure van het rijbewijs zo veel mogelijk te laten aansluiten op de reguliere aanvraagprocedure. In dat kader ligt het opnemen van een verplichting voor de deelnemer aan begeleid rijden om binnen een maand na het slagen voor het praktijkexamen het rijbewijs aan te vragen niet voor de hand. Bovendien is het geenszins zeker dat dit dan vervolgens ook leidt tot het daadwerkelijk gaan rijden onder begeleiding. Van het opnemen van een minimumaantal kilometers is afgezien, omdat dit niet controleerbaar is.

Duur van het beginnersrijbewijs

De ANWB merkt op dat door de duur van het beginnersrijbewijs op 5 jaar te stellen vanaf het moment dat men het B rijbewijs heeft (en dus niet 7 jaar vanaf het moment dat men een AM of T rijbewijs heeft), het aantrekkelijker wordt gemaakt voor deelnemers om aan 2toDrive mee te doen. Omdat elk rijbewijs zijn specifieke kenmerken heeft en dus ook zijn specifieke veiligheidsaspecten, stelt de de ANWB voor te onderzoeken of het mogelijk is voor elk gehaald rijbewijs een vaste periode van 5 jaar als beginnersrijbewijs in te stellen.

Reactie ministerie:

Een respondent in het kader van de internetconsultatie heeft de suggestie gedaan voor een vaste beginnerstermijn, ongeacht de categorie. Deze suggestie is niet overgenomen, omdat er bij een uniforme leeftijdsgrens geen invulling wordt gegeven aan het feit dat er naast het leeftijdsaspect ook een aspect van onervarenheid is. De beginnerstermijn is juist ingevoerd om invulling te geven aan beiden aspecten (leeftijd en onervarenheid).

Beginleeftijd beginnende automobilisten

Een particulier vraagt zich af of het, gezien het gedrag van veel automobilisten die met 18 jaar het rijbewijs hebben gehaald, niet beter zou zijn de leeftijd aan te passen naar 21 jaar.

Reactie:

In de internetconsultatie is gesuggereerd de minimumleeftijd voor het behalen van het rijbewijs B te verhogen tot 21 jaar. Hiervan is afgezien, omdat dit in strijd is met de derde rijbewijsrichtlijn. Wel biedt de derde rijbewijsrichtlijn lidstaten de mogelijkheid om vanaf zeventien jaar het rijbewijs B te behalen. Tot het bereiken van de leeftijd van 18 jaar is dat rijbewijs dan alleen geldig in het land van afgifte.

Geldigheidsduur Eigen Verklaring

Een belangenvereniging adviseert om de geldigheidsduur van de Eigen Verklaring te verlengen van 1 jaar naar anderhalf jaar, zeker wanneer er geen medische beperkingen zijn, om te voorkomen dat er ongelijkheid is in de aanvraag/afhandelingsprocedure is binnen het CBR .

Reactie ministerie:

In reactie op een vraag uit de internetconsultatie wordt opgemerkt dat er geen aanleiding is om de geldigheidsduur van een eigen verklaring te verlengen. In zijn algemeenheid geldt dat een zo recent mogelijke beoordeling van de geschiktheid belangrijk is.

Dat rijbewijs wordt afgegeven conform de Europese regelgeving, en heeft, tenzij uit de verklaring van geschiktheid van een kortere geschiktheidsduur blijkt, een geldigheidsduur van 10 jaar. Er is niet voor gekozen om een voorlopig rijbewijs af te geven dat geldig is tot het bereiken van de achttiende verjaardag. Ten eerste zou dat leiden tot extra administratieve lasten voor de betrokken jongere, omdat hij op zijn achttiende verjaardag dan weer een "normaal" rijbewijs zou moeten aanvragen. Dit zou een drempel kunnen zijn om deel te nemen aan begeleid rijden. Ten tweede

zou dat leiden tot de noodzaak van aanpassingen in de regelgeving en automatisering om te bewerkstelligen dat de strafrechtelijke bepalingen en de bestuursrechtelijke maatregelen op de jongere van toepassing zijn totdat hij de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt en de beschikking heeft gekregen over een "normaal" rijbewijs. Op het rijbewijs wordt geen aparte codering opgenomen voor begeleid rijden. Dat is niet nodig omdat de geboortedatum van de houder op dat rijbewijs worden vermeld en het op die manier eenvoudig is vast te stellen hoe oud de houder is en dus wel of niet moet voldoen aan de voorwaarden van begeleid rijden.